

МАТЕРІАЛИ І ДОСЛІДЖЕННЯ З АРХЕОЛОГІЇ ПРИКАРПАТТЯ І ВОЛИНИ

ВИПУСК 9



ЛЬВІВ 2005

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ УКРАЇНОЗНАВСТВА ІМ. І. КРИП'ЯКЕВИЧА

МАТЕРІАЛИ І ДОСЛІДЖЕННЯ
З АРХЕОЛОГІЇ
ПРИКАРПАТТЯ І ВОЛИНИ
ВИПУСК 9



Львів 2005

NATIONAL ACADEMY OF SCIENCES OF UKRAINE
IVAN KRYPIAKEVYCH INSTITUTE OF UKRAINIAN STUDIES

**MATERIALS AND STUDIES
ON ARCHEOLOGY
OF SUB-CARPATHIAN AND VOLHYNIAN
AREA
VOLUME 9**



L'viv 2005

УДК 902 (477.8) (082)
ББК Т4 (237Ук3) я 43
М 341

Матеріали і дослідження з археології Прикарпаття і Волині. Вип. 9. – Львів: Ін-т українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України, 2005. – 386 с.

У збірнику вміщено статті та публікації матеріалів з нових археологічних пам'яток заходу України, наукові розробки територіально-хронологічних проблем і культурно-історичних аспектів; розглядаються питання історіографії та історії археології

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

д.і.н., академік НАН України *Ярослав Ісаєвич*, д.і.н., член-кореспондент НАН України *Володимир Баран*, д.і.н., професор *Денис Козак*, д.і.н. *Леонід Мацкевий*,
д.і.н. *Олександр Ситник* (відповідальний редактор),
к.і.н. *Віра Гупало* (відповідальний секретар)

РЕЦЕНЗЕНТИ:

д.і.н., професор *Іон Винокур*,
д.і.н., професор *Лариса Крушельницька*

Рекомендовано до друку Вченою радою
Інституту українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України

Комп'ютерна верстка:
Н.Булик, Р.Коропецький
Переклад на англійську:
Р.Коропецький, О.Муха,
а також автори

Тексти публікуються, переважно, в авторській редакції

© Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України та автори статей

Обкладинка:

реконструкція житла мустьєрського шару IV стоянки Молодове I. Експозиція
Археологічного музею Інституту українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України

SBN

УДК 902 (477.8) (082)
ББК Т4 (237Ук3) я 43
М 341

Materials and studies on archeology of Sub-Carpathian and Volhynian area. Volume 9 –
L'viv: Ivan Krypiakevych Institute of Ukrainian Studies of the National Academy of Sciences
of Ukraine, 2005. – 386 p.

The collection contains articles and publications of materials from new archaeological sites of
the West of Ukraine, explorations in research problems of cultural and historical aspects,
investigations of questions of historiography and history of archeology

EDITORIAL STAFF:

Professor member of the National Academy of Sciences of Ukraine *Iaroslav Isaievych*,
professor, corresponding member of the National Academy of Sciences of Ukraine
Volodymyr Baran, professor *Denys Kozak*, professor *Leonid Matskevych*,
professor *Olexander Sytnyk* (chief editor),
Dr. *Vira Hupalo* (main secretary)

REVIEWERS:

professor *Ion Vynokur*,
professor *Larysa Krushelnyska*

Recommended for publication by the Scientific council of
Ivan Krypiakevych Institute of Ukrainian Studies

Computer modeling:
N.Bulyk, R.Koropetskyi
Translation into English:
R.Koropetskyi, O.Muha,
and authors

Texts of publications are given generally at authors' editing

© by Ivan Krypiakevych Institute of Ukrainian Studies of the National Academy of Sciences
of Ukraine and authors of articles

Cover illustration:

Reconstruction of the dwelling from Mousterian layer IV of Molodove I. Exposition of
Archeological museum of Ivan Krypiakevych Institute of Ukrainian Studies of the National
Academy of Sciences of Ukraine

SBN

ЗМІСТ

<i>Віра Гупало. Ігор Кирилович Сवेशніков: віхи життєпису</i>	7
--	---

ПІДСУМКИ РЕГІОНАЛЬНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

<i>Ігор Сапожніков. Хронологія і періодизація пізнього палеоліту Східної Європи</i>	14
<i>Олександр Ситник, Кишиштоф Цирек, Руслан Коропецький, Анна Вжесінська. Гравецька пам'ятка Галич.І</i>	32
<i>Леонід Мацкевий. Підсумки досліджень палеоліту та мезоліту у печерах заходу України</i>	90
<i>Микола Бандрівський. Роль азово-причорноморських степових культур у походженні і розвитку скотарської спільноти на заході Подільської височини (3700 - 2900 рр. до народження Христа)</i>	135
<i>Віктор Войнаровський. Сучасний стан та проблеми археологічного дослідження пам'яток римського часу Північної Буковини</i>	174

КАМ'ЯНА ДОБА – ДОБА РАННЬОГО ЗАЛІЗА

<i>Микола Оленковський. Оселівська епігравецька культура</i>	194
<i>Анжей Броніцкі, Славомір Кадров, Анна Закосьцельна. До питання про хронологічне співвідношення пізньої фази люблінсько-волинської культури та культури лійчастого посуду в світлі останніх досліджень у Зимному</i>	217
<i>Віталій Конопля. Нова інтерпретація матеріалів середнього культурно-хронологічного горизонту поселення Винники-Ласки</i>	248
<i>Дмитро Павлів. Скарб із с. Руда та деякі аспекти культової практики у гальштатський період на заході України</i>	257

СЛОВ'ЯНСЬКИЙ ПЕРІОД І РАННЄ СЕРЕДНЬОВІЧЧЯ

<i>Володимир Цигилик, Володимир Касюхнич. Черняхівське поселення в селі Березець над Верещицею</i>	273
<i>Володимир Петегирич, Дмитро Павлів, Ігор Принада. Поселення X-XI ст. біля с. Черчика на Яворівщині</i>	280
<i>Ігор Возний. Історія досліджень та етапи формування давньоруських міст X-XIII у межах річчї Верхнього Сирету та Середнього Дністра</i>	297
<i>Ярослав Погоральський. Житлові комплекси з поселення Черчик І на Розточчі</i>	324
<i>Володимир Петегирич, Олександр Позіховський. Борисоглібський енколпій з Рівненщини</i>	337

ІСТОРІЯ ДОСЛІДЖЕНЬ

<i>Володимир Цигилик. З історії досліджень пам'яток перших століть нашої ери в басейні Верхнього Дністра</i>	340
<i>Віра Гупало. З історії дослідження середньовічної кераміки Прикарпаття та Західної Волині</i>	353
<i>Наталя Булик. До питання про формування археологічної науки в Галичині у XIX столітті</i>	372-385

CONTENT

<i>Vira Hupalo. Igor Cyrylovych Sveshnikov: stages of life's description.....</i>	<i>7</i>
---	----------

THE RESULTS OF REGIONAL RESCARCHES

<i>Ihor Sapozhnikov. Chronology and periodization of the Late Paleolithic of Eastern Europe.....</i>	<i>14</i>
<i>Olexandr Sytnyk, Krzysztof Cyrek, Ruslan Koropetskyi, Anna Wrzesińska. The Gravettian site Halych.I.....</i>	<i>32</i>
<i>Leonid Matskevych. Results of investigations of Paleolithic and Mesolithic in caves of West of Ukraine.....</i>	<i>90</i>
<i>Mykola Bandrivskyi. The role of steppe cultures of Azov-Black Sea region for the origin and development of cattle-breeding societies in the west of Podolian upland</i>	<i>135</i>
<i>Viktor Voinarovskyi. The modern state and research agenda of archaeological studies of the sites of roman time of north Bukovina.....</i>	<i>174</i>

STONE AGE – EARLY IRON

<i>Mykola Olenkovskyj. Oselivska epigravettian culture.....</i>	<i>194</i>
<i>Andrzej Bronicki, Sławomir Kadrow, Anna Zakościelna. To the question of chronological correlation of late phase of Lublin-Volyn' culture and of Funnel Beaker culture in light of latest investigations in Zimno.....</i>	<i>217</i>
<i>Vitalii Konopljia. New interpretation of the materials of middle culture-historical horizon of settlement Vynnyky-Lazky</i>	<i>248</i>
<i>Dmytro Pavliv. The hoard from Ruda and some aspects of cult practice during the Hallstatt period on the west of Ukraine.....</i>	<i>257</i>

SLAVONIC PERIOD AND EARLY MIDDLE AGES

<i>Volodymyr Cyhylyk, Volodymyr Kasukhnych . The Cherniakhivska culture's settlement in Berezhets on Vereshchytsia River.....</i>	<i>273</i>
<i>Volodymyr Petehyrych, Dmytro Pavliv, Ihor Prynada. The settlement of X-XI century near Cherchyk village in Javoriv district.....</i>	<i>280</i>
<i>Ihor Voznyi. Research history and stages of Old Rus cities formation in the X– XII centuries on the territory of the Upper Syret and Middle Dnister rivers.....</i>	<i>297</i>
<i>Iaroslav Pohoralskyi. Dwelling complexes from the Cherchyk I settlement in Roztochchia</i>	<i>324</i>
<i>Volodymyr Petehyrych, Olexander Pozikhovskiy. Borysohlibskyi enkolpion from Rivne Region.....</i>	<i>337</i>

THE HISTORY OF INVESTIGATIONS

<i>Volodymyr Cyhylyk. Notes from the history of research of relicts from first centuries in Upper Dnister's river basin.....</i>	<i>340</i>
<i>Vira Hupalo. From the history of investigation of Early Middle-Age ceramic of Sub-Carpathian region and Western Volyn'.....</i>	<i>353</i>
<i>Natalia Bulyk. To the question of forming of archeological science in Halychyna in XIX century.....</i>	<i>372-385</i>

СПИСОК СКОРОЧЕНЬ

АА – Археологический альманах. Донецк
АВ – Археологические вести. Санкт-Петербург
АДУ – Археологічні дослідження на Україні. Київ
АЭАЕ – Археология, этнография и антропология Евразии. Новосибирск
АЗ – Археологические записки. Ростов-на-Дону
АИЧПЕ – Ассоциация по изучению четвертичного периода Европы. Ленинград-Москва-Новосибирск
АО – Археологические открытия. Москва
АП УРСР – Археологічні пам'ятки УРСР. Київ
АС – Археологический съезд
АСГЭ – Археологический сборник Государственного Эрмитажа. Ленинград
БІЕВ – Буковинський історико-етнографічний вісник. Чернівці
БКИЧП – Бюллетень Комиссии по изучению четвертичного периода. Москва
БМОИП – Бюллетень Московского общества испытателей природы. Москва
ДАЛО – Державний архів Львівської області.
ЗНТШ – Записки Наукового Товариства ім. Т.Г.Шевченка. Львів
ЗОО – Записки Одесского Археологического Общества. Одесса
ІГ НАНУ – Інститут географії Національної академії наук України. Київ
ИИМК РАН – Институт истории материальной культуры Российской академии наук. Санкт-Петербург
КДУ – Кам'яна доба України. Київ
КСИА АН СССР – Краткие сообщения Института археологии АН СССР. Москва
КСИА АН УССР – Краткие сообщения Института археологии АН УССР. Киев
КСИИМК – Краткие сообщения Института истории материальной культуры АН СССР. Москва
ЛІМ – Львівський історичний музей
ЛОИА - Ленинградское отделение Института археологии АН СССР.
МГУ – Московский государственный университет.
МДАПВ – Матеріали і дослідження з археології Прикарпаття і Волині. Київ-Львів
МИА СССР – Материалы и исследования по археологии СССР. Москва-Ленинград
МНМ – Мифология народов мира. Энциклопедия. Москва
НА ІУ НАН України – Науковий архів Інституту українознавства ім. І.Крип'якевича НАН України
НТШ – Наукове товариство ім. Т.Шевченка
ПССИАЕ – Питання стародавньої та середньовічної історії, археології й етнології
ПСРЛ – Полное собрание русских летописей. Москва
СА – Советская археология. Москва
САИ – Свод археологических источников. Москва-Ленинград
СЭ – Советская этнография. Москва
ССПК – Старожитності степового Причорномор'я і Криму. Запоріжжя
РАС – Рятівна археологічна служба. Львів
ТКИЧП – Труды комиссии по изучению четвертичного периода. Москва
УІЖ – Український історичний журнал. Київ
ЦДІАУЛ – Центральний державний історичний архів України у Львові
ERAUL – Études et recherches archéologiques de l'université de Liège
FQ – Folia Quaternaria. Kraków
JWP – Journal of the World Prehistory
MSROA – Materiały i Sprawozdania Rzeszowskiego Ośrodka Archeologicznego. Rzeszów
MZKHD – Mitteilungen der Zentral-Kommission für Erforschung und Unterhaltung der Kunst- und historischen Denkmäler. Wien
PA – Památky Archeologické. Praha
Prz. A – Przegląd Archeologiczny. Poznań-Wrocław
PE – Préhistoire Européenne. Paris
SA – Slovenska Archeologia. Bratislava
SP – Stratum plus. Санкт-Петербург-Кишинев-Одесса
WA – Wiadomości Archeologiczne. Warszawa
ZOW – Z Otechłani Wieków. Poznań-Warszawa
ZWAK – Zbiór Wiadomości do Antropologii Krajowej. Kraków